

 HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	Dødsfall: Rekvirere obduksjon
Kategori: Pasientbehandling/Fagprosedyrer/Dødsfall og palliasjon	Gyldig fra/til: 07.08.2024/07.08.2025
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Pasientbehandling	Versjon: 1.00
Godkjenner: Marta Ebbing	Prosedyre
Dok. ansvarlig: Pasienttryggleik	Dok.id: D76173

Innhold

1	Formål med prosedyren	1
2	Målgruppe og avgrensning	1
3	Ansvar	1
4	Rekvirere obduksjon	1
4.1	Rekvirere medisinsk obduksjon.....	2
4.2	Ved unaturlig dødsfall: Politiet kan rekvirere rettsmedisinsk obduksjon	2
5	Referanser.....	3
6	Forankring.....	3
7	Endringer siden forrige versjon.....	3

1 Formål med prosedyren

Legge til rette for at leger og annet helsepersonell følger lover og regler forbundet med dødsfall og obduksjon i sykehuset.

2 Målgruppe og avgrensning

- Leger som syner avdøde eller har behandlet avdøde i sykehuset
- Avdeling for patologi ved Laboratorieklinikken

3 Ansvar

- Nivå 2-leder har ansvar for at prosedyren gjøres kjent i sin enhet
- Nivå 3-leder har ansvar for at prosedyren følges, eventuelt for at nødvendige lokale tilpasninger blir beskrevet i eget EK dokument på enhetsnivå
- Leger som utfører oppgaver beskrevet i prosedyren har ansvar for å følge prosedyren

4 Rekvirere obduksjon

Obduksjon kan bare rekvireres av lege (medisinsk obduksjon) eller politi (rettsmedisinsk obduksjon).

Dersom lege vurderer at obduksjon er ønskelig skal hun/han først vurdere om dødsfallet kan være unaturlig, jamfør [Forskrift om leges melding til politiet om unaturlig dødsfall o.l.](#), se prosedyren Dødsfall: Vurdere eller melde unaturlig dødsfall (sett inn lenke)

4.1 Rekvirere medisinsk obduksjon

Dersom dødsfallet ikke er unaturlig, eller politiet etter melding fra lege ikke ønsker rettsmedisinsk obduksjon, kan lege vurdere om det skal foretas medisinsk obduksjon. Lege skal da fylle ut [Rekvisisjonsskjema: Følgeskjema for avdød & obduksjonsbegjæring](#)

Etter [Obduksjonslova - Lov om obduksjon og avgjeving av lik til undervisning og forskning](#) skal lege informere etterlatte muntlig om at medisinsk obduksjon kan bli utført, og at obduksjonsmateriale kan bli brukt til undervisning eller forskning.

De etterlatte bør også få skriftlig informasjon om obduksjon, f.eks. brosjyren [Den siste legeundersøkelsen](#) som informerer om at utgifter i forbindelse med medisinsk obduksjon dekkes, og at bisettelse/begravelse ikke blir forsinket pga. obduksjon.

Dersom etterlatte ikke nekter medisinsk obduksjon, krysses det av for «Ja, obduksjon rekvireres». I tilfeller der obduksjon vurderes som svært viktig og bør prioriteres, bør dette telefonisk meddeles Avdeling for patologi snarest mulig og senest morgenen den påfølgende virkedag.

Etterlatte har rett til å nekte medisinsk obduksjon. Det krysses da «Nei» for obduksjon på [Rekvisisjonsskjema: Følgeskjema for avdød & obduksjonsbegjæring](#), og problemstilling/sykehistorie fylles ikke ut. Avdødes navnelapper på tå og laken merkes «NEKTET».

Etterlatte har rett til å reservere seg særskilt mot at obduksjonsmateriale blir brukt til senere undervisning/forskning selv om obduksjon blir utført. Dette krysses det av for på [Rekvisisjonsskjema: Følgeskjema for avdød & obduksjonsbegjæring](#)

Noen ganger trenger etterlatte betenkningstid med tanke på medisinsk obduksjon. Det krysses av for at «Pårørende ønsker betenkningstid» på [Rekvisisjonsskjema: Følgeskjema for avdød & obduksjonsbegjæring](#). Når etterlatte har bestemt seg, meddeles utfallet til Avdeling for patologi telefonisk snarest mulig og senest morgenen påfølgende virkedag.

Det blir som hovedregel utført medisinsk obduksjon på alle døde der dette er rekvirert. Unntaket er dersom det er høy risiko for smitte, eller der lege ikke har avklart unaturlig dødsfall med politiet på forhånd. Slike rekvisisjoner om obduksjon kan bli avvist.

4.2 Ved unaturlig dødsfall: Politiet kan rekvirere rettsmedisinsk obduksjon

Terskelen for å melde mistanke om unaturlig dødsfall telefonisk til politiet bør være lav, og gjelder selv om dødsfallet også blir meldt i avvikssystemet Synergi og/eller til Helsetilsynet og Ukom.

Retningslinjene for melding til politiet er generelle og åpner for en skjønnsmessig vurdering i hvert enkelt tilfelle. Politiet får på denne måten mulighet til å vurdere om det skal foretas en rettsmedisinsk obduksjon.

Se prosedyren [Dødsfall: Unaturlig dødsfall](#).

Dersom politiet krever en rettsmedisinsk obduksjon, kan etterlatte ikke nekte.

5 Referanser

Interne referanser

1.2.1.3.1-01	Dødsfall: Oversikt over styrende dokumentasjon og nyttige referanser
1.2.1.3.1-02	Dødsfall: Stell av døde ved ventet dødsfall
1.2.1.3.1-03	Dødsfall: Journaldokumentasjon, døds melding og Følgeskjema for avdød & obduksjonsbegjæring
1.2.1.3.1-05	Dødsfall: Syning av døde på haukelandsområdet
1.2.1.3.1-06	Dødsfall: Unaturlig dødsfall
1.2.1.3.1-07	Dødsfall: Elektronisk døds melding (legeerklæring om dødsfall)
1.2.1.3.1-08	Dødsfall: Transport av døde pasienter på haukelandsområdet
1.2.1.3.1-11	Dødsfall: Oppfølging av etterlatte
1.2.1.3.1-13	Dødsfall: Uventet dødsfall hos barn og ungdom
13.2.11.2-03	Rekvisisjonsskjema: Følgeskjema for avdød & obduksjonsbegjæring

Eksterne referanser

- [1.16.1 Obduksjonslova - Lov om obduksjon og avgjeving av lik til undervisning og forskning](#)
- [1.16.2 Forskrift om obduksjon og avgjeving av lik til undervisning og forskning \(obduksjons- og likavgjevingsforskrifta\)](#)
- [1.5.1 Forskrift om leges melding til politiet om unaturlig dødsfall o.l.](#)
- [3.2.1.3.10 "Den siste legeundersøkelsen". Orientering til pårørende om obduksjon. Den norske patologforening](#)

6 Forankring

7 Endringer siden forrige versjon

Prosedyren er gjennomgått og godkjent av fagdirektør.
Oppdatert referanser.